

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 480/2015-15

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 18. novembra 2015 predbežne prerokoval sťažnosť obchodnej spoločnosti BH-STAV, s. r. o., Do poľa 305, Rosina, zastúpenej advokátkou JUDr. Sabinou Hodoňovou, Mariánske námestie 31, Žilina, vo veci namietaného porušenia čl. 2 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky, základného práva na súdnu a inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 a 2 Ústavy Slovenskej republiky a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd uznesením Krajského súdu v Žiline sp. zn. 20 S 76/2015 z 28. júla 2015, ako aj postupom Daňového úradu Žilina v konaní vedenom pod č. 9500304/5/4372803/2014 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť obchodnej spoločnosti BH-STAV, s. r. o., o d m i e t a .

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 20. augusta 2015 doručená sťažnosť obchodnej spoločnosti BH-STAV, s. r. o., Do poľa 305, Rosina

(ďalej len „sťažovateľka“), vo veci namietaného porušenia čl. 2 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), základného práva na súdnu a inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 a 2 ústavy a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) uznesením Krajského súdu v Žiline (ďalej len „krajský súd“) sp. zn. 20 S 76/2015 z 28. júla 2015 (ďalej len „uznesenie krajského súdu“) a postupom Daňového úradu Žilina (ďalej len „daňový úrad“) v konaní vedenom pod č. 9500304/5/4372803/2014 (ďalej len „namietané konanie daňového úradu“).

Z obsahu sťažnosti a jej príloh vyplýva, že daňový úrad v namietanom konaní rozhodnutím z 24. septembra 2014, ktoré bolo sťažovateľke doručené 29. septembra 2014, vyrubil sťažovateľke úrok z omeškania v sume 2 147,40 €. Sťažovateľka v zastúpení právnu zástupkyňou podala 13. októbra 2014 na poštovú prepravu odvolanie proti označenému rozhodnutiu daňového úradu. Daňový úrad následne listom oznámil sťažovateľke, že od 1. januára 2014 ju eviduje ako platiteľa dane z pridanej hodnoty, preto je povinná podľa § 14 ods. 1 písm. a) zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 563/2009 Z. z. o správe daní (ďalej len „daňový poriadok“) doručovať písomnosti elektronicky, a teda odvolanie podané proti rozhodnutiu daňového úradu z 24. septembra 2014 sťažovateľka nepodala v súlade s citovaným ustanovením, a preto nezakladá žiadne právne účinky a daňový úrad naň neprihliada.

Krajská prokuratúra v Žiline (ďalej len „krajská prokuratúra“) podala krajskému súdu návrh, ktorým sa domáhala podľa § 250t Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „OSP“) ochrany proti nečinnosti daňového úradu a navrhla krajskému súdu, aby uložil daňovému úradu povinnosť konať a rozhodnúť o odvolaní sťažovateľky proti rozhodnutiu daňového úradu z 24. septembra 2014. Krajský súd viedol konanie o tomto návrhu pod sp. zn. 20 S 76/2015 a uznesením z 5. mája 2015 pribral ako účastníka do konania sťažovateľku. Krajský súd napadnutým uznesením návrh krajskej prokuratúry zamietol ako nedôvodný.

Sťažovateľka v podstatnej časti svojej sťažnostnej argumentácie namieta podľa nej nesprávne skutkové a právne závery krajského súdu v napadnutom uznesení, ako aj jeho nedostatočné odôvodnenie, a tiež nesprávnosť postupu daňového úradu, ktorý neprihliadal na jej odvolanie, ktoré nebolo podané elektronickými prostriedkami.

Sťažovateľka vo svojej sťažnostnej argumentácii uviedla:

«Ustanovenie § 14 daňového poriadku sa nachádza v prvej časti zákona označenej ako „Základné a všeobecné ustanovenia“. Zo žiadnej časti zákona nevyplýva, že by sa jeho prvá časť v celom rozsahu vzťahovala aj na ďalšie časti zákona. Tieto ustanovenia by bolo možné vzťahovať aj na nasledujúce časti zákona, avšak iba v prípade, ak by tieto neupravovali tie isté otázky samostatne - v danej veci otázku spôsobu podania.

Tretí diel druhej hlavy štvrtej časti daňového poriadku upravuje opravné prostriedky, pričom v § 72 ods. 2 daňového poriadku je osobitne upravený spôsob podania - odvolania - písomne alebo ústne do zápisnice. V tejto časti zákona nie je žiadne osobitné ustanovenie s obdobným obsahom ako § 14 daňového poriadku a nie je tu upravený žiaden obdobný „vzťah“ právnych noriem ako medzi § 13 ods. 1 daňového poriadku upravujúceho spôsob podania (písomne alebo ústne do zápisnice) a § 14 daňového poriadku. Zjednodušene povedané - „§ 72 ods. 2 daňového poriadku nemá svoj § 14“.

Zákon síce okrem pojmu spôsob podania používa aj pojem „forma“ podania, avšak obsah tohto pojmu zo zákona nemožno zistiť a nie je definovaný v žiadnom z ustanovení daňového poriadku.

Ak by zákonodarca mal v úmysle upraviť, aby vymedzené subjekty podávali odvolanie elektronicky, učinil by tak v nadväznosti na § 72 ods. 2 daňového poriadku. Takáto úprava však v zákone absentuje.

Z ustanovení daňového poriadku tak nevyplýva, že sťažovateľ mal povinnosť podať odvolanie elektronicky. Naopak, bol povinný ho podať iba písomne alebo ústne do zápisnice a to aj v zmysle poučenia v napadnutom rozhodnutí.

K poučeniu o odvolaní je navyše potrebné uviesť, že podľa § 63 ods. 3 písm. e) daňového poriadku bol správca dane povinný sťažovateľa poučiť o mieste, lehote a forme odvolania. Správca dane poučil sťažovateľa o mieste, lehote a spôsobe odvolania, pretože

„písomne alebo ústne do zápisnice“ je určením spôsobu podania a nie je formy. Navyše, ako už je uvedené, daňový poriadok pojem „forma“, prípadne „forma doručenia“ nedefinuje.

V žiadnom ustanovení daňového poriadku súčasne nie je uvedené, že v prípade písomného podania odvolania, bude naň správca dane pozeráť, akoby nebolo podané.

S poukazom na § 73 ods. 4 daňového poriadku má správca dane okrem povinnosti konať o odvolaní a rozhodnúť o ňom alebo ho postúpiť do odvolacieho konania možnosť odvolanie zamietnuť pre jeho neprípustnosť alebo z dôvodu, že smeruje proti rozhodnutiu, proti ktorému nemožno podať odvolanie. Iné rozhodnutie daňový poriadok nepredpokladá.

V zmysle § 72 ods. 8 daňového poriadku odvolanie je neprípustné iba vtedy, ak bolo podané po určenej lehote, ak nebolo podané oprávnenou osobou a v prípade, ak smeruje len proti odôvodneniu rozhodnutia. V danom prípade bolo odvolanie podané v určenej lehote, oprávnenou osobou a nesmerovalo len proti odôvodneniu rozhodnutia.

Zákon správcovi dane nedáva iné možnosti ako o odvolaní riadne konať alebo ho zamietnuť. Vybavenie odvolania oznámením o tom, že sa naň bude pozeráť akoby nebolo podané, nemá oporu v zákone a je tak konaním Daňového úradu Žilina, ktoré je v rozpore s článkom 2 ods. 2 Ústavy.

Navyše, pozeráť na odvolanie ako na nepodané možno len v zmysle § 13 ods. 9 daňového poriadku, t. j. iba vtedy, ak daňový subjekt nedostatky podania v požadovanom rozsahu odstráni v lehote určenej príslušným orgánom. Pre uplatnenie tohto ustanovenia ja však potrebné, aby správca dane sťažovateľa vyzval na odstránenie väd podania, čo sa v danom prípade nestalo.

Daňový úrad Žilina nie je v zmysle daňového poriadku oprávnený sťažovateľovi ukladať sankcie (v podobe nazerania na odvolanie akoby nebolo podané) s akými zákon údajné nedodržanie spôsobu komunikácie vôbec nespája.

Daňový úrad Žilina vo veci sťažovateľa konal spôsobom porušujúcim jeho povinnosť konať iba na základe ústavy, v jej medziach a v rozsahu a spôsobom, ktorý ustanoví zákon. Jeho postupom vo veci neprijatia písomného odvolania sťažovateľa došlo k takej interpretácii a aplikácii dotknutých právnych predpisov, ktorá nie je zlučiteľná s ústavou, t. j. je z ústavného hľadiska neospravedlňiteľná a neudržateľná.

Krajský súd v Žiline v uznesení sp. zn.: 20S/76/2015 uviedol, že daňový poriadok pozná len dve formy podania - písomnú a ústnu do zápisnice.

Ako však už je uvedené vyššie, daňový poriadok síce pojem „forma“ používa, ale ho nedefinuje. Podanie môže byť realizované písomne alebo ústne do zápisnice - avšak ide o spôsoby a nie o formy podania.

Krajský súd v Žiline súčasne uvádza, že ustanovenia o všeobecnom daňovom konaní o spôsoboch doručenia je potrebné vzťahovať aj na odvolanie v daňovom konaní.

Daňový poriadok osobitne upravuje odvolanie vrátane spôsobov jeho podania, postupu v odvolacom konaní, podmienkach zamietnutia a pod. Zo žiadneho ustanovenia v tejto časti zákona nemožno vyvodiť, že aj v odvolacom konaní je potrebné aplikovať § 14 daňového poriadku.

Krajský súd ďalej uvádza, že daňový poriadok rozoznáva tri spôsoby doručenia písomného daňového podania, ktoré vyplývajú z § 27 ods. 5 daňového poriadku a s poukazom na zaradenia tohto ustanovenia a na absenciu ustanovenia s obdobným obsahom v časti zákona upravujúcej odvolanie konštatuje, že celá hlava zákona, v ktorej sa nachádza ustanovenie § 27 ods. 5, je subsidiárne aplikovateľná aj na odvolanie.

Ustanovenie § 27 ods. 5 daňového poriadku sa nachádza v samostatnej 4. hlave 1. časti daňového poriadku. Časť zákona o odvolaní neobsahuje vo vzťahu k § 27 ods. 5 daňového poriadku odlišnú právnu úpravu. Zrejme teda nebol dôvod zaradiť ustanovenie o lehotách do zákona opakovane. Časť zákona o odvolaní však osobitne upravuje spôsob podania odvolania. Z tohto dôvodu na ňu bez ďalšieho nemožno aplikovať § 14 daňového poriadku. Navyše sa domnievame, že § 27 ods. 5 daňového poriadku neupravuje spôsoby doručenia. Doručovanie je osobitne upravené v 5. hlave 1. časti daňového poriadku úprava sa vzťahuje iba na doručovanie zásielok správcom dane a nie doručovanie zásielok daňových subjektov.

Sťažovateľ je presvedčený o tom, že Daňový úrad Žilina konal v rozpore s článkom 2 ods. 2 Ústavy, konaním ktorým došlo k hrubému zásahu do jeho práv, pričom tomuto jeho konaniu Krajský súd v Žiline poskytol ochranu. Z tohto dôvodu je potrebné pochybenia Daňového úradu Žilina vzťahovať aj na Krajský súd v Žiline. V opačnom prípade by každé, aj najhrubšie, porušenie článku 2 ods. 2 Ústavy, nebolo možné napraviť iba preto, že je

„potvrdené“ súdnym rozhodnutím, ktoré formálne neporušuje žiadne ustanovenie Ústavy. Uvedené nemožno akceptovať v štáte založenom na princípoch právnej istoty a predvídateľnosti právnych noriem. Pre sťažovateľa je z tohto pohľadu neakceptovateľné, že zamietnutím žaloby bez možnosti podania odvolania, sa porušenie článku 2 ods. 2 Ústavy stalo neodstrániteľným. ...

Rozhodnutím Daňového úradu Žilina číslo: 9500304/5/4372803/2014 zo dňa 24. septembra 2014 bol sťažovateľovi vyrubení úrok z omeškania v sume vo výške 2147,40 EUR. Podľa vyznačenej doložky rozhodnutie nadobudlo právoplatnosť dňa 14. októbra 2014 a stalo sa vykonateľným 30. októbra 2014.

Vzhľadom na uvedené je Daňový úrad oprávnený bez ďalšieho iniciovať nútený výkon svojho rozhodnutia.

Vzhľadom na to, že sťažovateľ má za to, že Daňový úrad Žilina mal povinnosť konať o jeho odvolaní, môže byť núteným výkonom rozhodnutia sťažovateľovi spôsobená ujma. Táto ujma pritom značne presahuje ujmu, ktorá by mohla byť spôsobená iným osobám odkladom vykonateľnosti rozhodnutia Daňového úradu Žilina. Odklad vykonateľnosti v danom prípade pritom nie je v rozpore s dôležitým verejným záujmom.

Sťažovateľ z tohto dôvodu navrhuje, aby Ústavný súd Slovenskej republiky Daňovému úradu Žilina dočasným opatrením uložil, aby sa dočasne zdržal vykonávania právoplatného rozhodnutia.»

Sťažovateľka navrhla, aby ústavný súd dočasným opatrením uložil daňovému úradu povinnosť „zdržať sa výkonu rozhodnutia číslo: 9500304/5/4372803/2014 zo dňa 24. septembra 2014 a to až do právoplatnosti rozhodnutia vo veci samej“ a aby o jej sťažnosti takto rozhodol:

„1. Právo sťažovateľa podľa článku 46 ods. 1, 46 ods. 2 a 2 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a podľa článku 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd rozhodnutím Krajského súdu v Žiline sp. zn.: 20 S/76/2015 zo dňa 28. júla 2015 porušené bolo.

2. Právo sťažovateľa podľa článku 46 ods. 1, 46 ods. 2 a 2 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a podľa článku 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd

postupom Daňového úradu Žilina v konaní vedenom pod číslom: 9500304/5/4372803/2014 porušené bolo.

3. Daňovému úradu Žilina sa ukladá povinnosť konať o odvolaní sťažovateľa proti rozhodnutiu číslo: 9500304/5/4372803/2014 zo dňa 24. septembra 2014.

4. Krajský súd v Žiline a Daňový úrad Žilina sú povinní uhradiť sťažovateľovi nemajetkovú ujmu vo výške 10 000,- EUR.

5. Krajský súd v Žiline a Daňový úrad Žilina sú povinní uhradiť sťažovateľovi trovy konania vo výške 296,44 EUR do 15 dní od doručenia tohto nálezu na účet jeho právneho zástupcu.“

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa.

Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na ktorých prerokovanie nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd

na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

O zjavnej neopodstatnenosti sťažnosti (návrhu) možno hovoriť predovšetkým vtedy, ak namietaným postupom orgánu verejnej moci nemohlo dôjsť k porušeniu toho základného práva, ktoré označil sťažovateľ, pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi napadnutým postupom tohto orgánu a základným právom, porušenie ktorého sa namietalo, ale aj vtedy, ak v konaní pred orgánom verejnej moci vznikne procesná situácia alebo procesný stav, ktoré vylučujú, aby tento orgán porušoval uvedené základné právo, pretože uvedená situácia alebo stav takú možnosť reálne nepripúšťajú (IV. ÚS 16/04, II. ÚS 1/05, II. ÚS 20/05, IV. ÚS 55/05, IV. ÚS 288/05).

Ústavný súd predbežne prerokoval sťažnosť sťažovateľky a skúmal, či nie sú dané dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde, ktoré bránia jej prijatiu na ďalšie konanie.

Z obsahu sťažnosti, ako aj navrhovaného petitu vyplýva, že sťažovateľka sa domáha vyslovenia porušenia čl. 2 ods. 2 ústavy, základného práva na súdnu a inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 a 2 ústavy a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru uznesením krajského súdu a postupom daňového úradu v namietanom konaní.

Podstatou sťažnostnej argumentácie sťažovateľky je namietanie nesprávnych skutkových a právnych záverov daňového úradu a krajského súdu v otázke účinkov podania odvolania proti rozhodnutiu daňového úradu, ktoré nebolo daňovému úradu doručené elektronickými prostriedkami.

K namietanému porušeniu označených práv postupom daňového úradu

V čl. 127 ods. 1 ústavy je zakotvený princíp subsidiarity, podľa ktorého ústavný súd môže konať o namietanom porušení práv sťažovateľa a vecne sa zaoberať sťažnosťami iba vtedy, ak sa sťažovateľ nemôže domáhať ochrany svojich práv pred všeobecným súdom. Namietané porušenie niektorého zo základných práv alebo slobôd teda automaticky nezakladá aj právomoc ústavného súdu na konanie o nich. Pokiaľ ústavný súd pri predbežnom prerokovaní sťažnosti fyzickej osoby alebo právnickej osoby zistí, že ochrany tohto základného práva alebo slobody, porušenie ktorých namieta, sa sťažovateľ môže domôcť využitím jemu dostupných a aj účinných právnych prostriedkov nápravy, prípadne iným zákonne upraveným spôsobom pred iným súdom alebo pred iným štátnym orgánom, musí takúto sťažnosť odmietnuť z dôvodu nedostatku svojej právomoci na jej prerokovanie (napr. m. m. I. ÚS 103/02, I. ÚS 6/04, II. ÚS 122/05, IV. ÚS 179/05, IV. ÚS 243/05, II. ÚS 90/06). Ústavný súd predstavuje v tejto súvislosti ultima ratio inštitucionálny mechanizmus, ktorý nasleduje až v prípade nefunkčnosti všetkých ostatných orgánov verejnej moci, ktoré sa na ochrane ústavnosti podieľajú. Opačný záver by znamenal popieranie princípu subsidiarity právomoci ústavného súdu podľa zásad uvedených v § 53 ods. 1 zákona o ústavnom súde (III. ÚS 149/04, IV. ÚS 135/05).

Zásada subsidiarity reflektuje okrem iného aj princíp minimalizácie zásahov ústavného súdu do právomoci všeobecných súdov, ktorých rozhodnutia sú v konaní o sťažnosti preskúmané (IV. ÚS 303/04).

Ústavný súd vzhľadom na uvedené poukazuje na skutočnosť, že proti namietanému postupu daňového úradu mala sťažovateľka dostupný prostriedok nápravy v možnosti iniciovania konania proti nečinnosti orgánu verejnej správy podľa § 250t OSP, ktorý v podstate účasťou sťažovateľky v konaní o návrhu krajskej prokuratúry bol využitý. Namietaný postup daňového úradu teda bol predmetom súdneho prieskumu krajským súdom. S prihliadnutím na to bolo preto potrebné túto časť sťažnosti odmietnuť pre nedostatok právomoci ústavného súdu podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

K namietanému porušeniu označených práv uznesením krajského súdu

Ústavný súd už v rámci svojej judikatúry vyslovil, že obsahom základného práva na súdnu ochranu (čl. 46 ods. 1 ústavy), ako aj práva na spravodlivé súdne konanie (čl. 6 ods. 1 dohovoru) je umožniť každému reálny prístup k súdu, pričom tomuto právu zodpovedá povinnosť súdu o veci konať a rozhodnúť (napr. II. ÚS 88/01), ako aj konkrétne procesné garancie v súdnom konaní.

Podľa konštantnej judikatúry ústavný súd nie je zásadne oprávnený preskúmavať a posudzovať právne názory všeobecného súdu, ktoré ho pri výklade a uplatňovaní zákonov viedli k rozhodnutiu vo veci samej, ani preskúmať, či v konaní pred všeobecnými súdmi bol alebo nebol náležite zistený skutkový stav a aké skutkové a právne závery zo skutkového stavu všeobecný súd vyvodil. Úloha ústavného súdu sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou, prípadne s medzinárodnými zmluvami o ľudských právach a základných slobodách (I. ÚS 13/00, mutatis mutandis II. ÚS 1/95, II. ÚS 21/96, I. ÚS 4/00, I. ÚS 17/01).

Z tohto postavenia ústavného súdu vyplýva, že môže preskúmať také rozhodnutia všeobecných súdov, ak v konaniach, ktoré im predchádzali, alebo samotných rozhodnutiach došlo k porušeniu základného práva alebo slobody, pričom skutkové a právne závery všeobecného súdu môžu byť predmetom preskúmavania vtedy, ak by vyведенé závery boli zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne, a tak z ústavného hľadiska neospravedlňiteľné a neudržateľné, zároveň by mali za následok porušenie základného práva alebo slobody (I. ÚS 13/00, mutatis mutandis I. ÚS 37/95, II. ÚS 58/98, I. ÚS 5/00, I. ÚS 17/00) a tiež by mali za následok porušenie niektorého z princípov spravodlivého procesu, ktoré neboli napravené v inštančnom (opravnom) postupe všeobecných súdov.

Vychádzajúc z uvedených právnych názorov ústavný súd z dôvodu posúdenia opodstatnenosti sťažnosti preskúmal namietané uznesenie krajského súdu.

Krajský súd v relevantnej časti svoje uznesenie odôvodnil takto:

«Podstatou v predmetnej veci je posúdenie procesnej otázky, či správca dane postupoval správne, ak v prípade včas a v písomnej forme podaného odvolania zaslaného prostredníctvom pošty právnym zástupcom daňového subjektu, považoval toto odvolanie za nepodané z dôvodu, že daňový subjekt má povinnosť doručovať podania finančnej správe elektronickými prostriedkami v zmysle § 14, § 13 ods. 5 zákona č. 563/2009 Z. z. o správe daní.

Daňový poriadok pozná dve formy podania, a to 1/ písomnú, 2/ ústnu do zápisnice. Vyplýva to z ust. § 13 ods. 1 Daňového poriadku, formy podania sa spájajú so slovesom „urobiť“, alebo trpným prídavným „urobený“. V iných procesnoprávných predpisoch je forma podania elektronickými prostriedkami a telefaxom výslovne uvedená zároveň s písomnou formou a ústnou formou do zápisnice (viď. § 19 Správneho poriadku, § 42 Občianskeho súdneho poriadku, § 62 Trestného poriadku, § 186 zákona č. 461/2003 Z. z.), pričom niektoré predpisy poznajú ešte aj iné formy podania - napr. telegraficky. V Daňovom poriadku však podanie elektronickými prostriedkami a telefaxom predstavujú spôsob doručenia písomného podania a eventualitu k listinnej podobe doručenia, s ktorou sú rovnocenné.

Špeciálne ustanovenie o odvolaní v daňovom konaní - § 72 ods. 2 - pozná len dve možné formy podania odvolania – písomnú a ústnu do zápisnice, s tým, že toto ustanovenie špecifikuje orgán, ktorému sa odvolanie podáva „správcovi dane alebo orgánu, ktorého rozhodnutie sa napadá“, aby účastník nesmeroval svoje odvolanie priamo odvolaciemu orgánu.

Daňový poriadok rozoznáva tri spôsoby doručenia písomného daňového podania, a to v listinnej podobe (buď podané prostredníctvom pošty alebo zanesené osobne do podateľne daňového úradu), elektronickými prostriedkami prostredníctvom elektronickej podateľne, vyplýva to z § 27 ods. 5 Daňového poriadku, pričom osobitný druh doručenia je doručenie telefaxom, ktoré treba doplniť v listinnej podobe (§ 13 ods. 6).

Ustanovenie § 14 Daňového poriadku stanovuje obligatórny spôsob doručovania písomného podania elektronickými prostriedkami podľa § 13 ods. 5 pre vymedzený okruh

daňových subjektov. Z povahy veci vyplýva, že tieto subjekty si nemôžu nikdy zvoliť doručenie písomného podania v listinnej podobe alebo podaním telefaxom – vždy musia podanie urobiť len elektronickými prostriedkami prostredníctvom elektronickej podateľne podľa § 33 ods. 2 Daňového poriadku alebo prostredníctvom elektronickej podateľne ústredného portálu verejnej správy a toto podanie musí byť podpísané zaručeným elektronickým podpisom osoby, ktorá ho podáva, alebo ak subjekt nemá zaručený elektronický podpis, musí uzavrieť so správcou dane písomnú dohodu o elektronickom doručovaní.

Z vyššie uvedeného vyplýva, že je potrebné rozlišovať medzi formou podania a spôsobom doručenia podania.

Ustanovenia o všeobecnom daňovom podaní a spôsoboch jeho doručenia je potrebné vzťahovať aj na odvolanie v daňovom konaní v takom rozsahu, v akom Daňový poriadok obsahuje špeciálnu úpravu, resp. ktorá sa s touto všeobecnou úpravou vylučuje. Odvolanie je nepochybne možné doručiť prostredníctvom elektronickej podateľne, čo zodpovedá najnovším trendom elektronizácie štátnej resp. verejnej správy. Z uvedeného vyplýva, že je potrebné aplikovať subsidiárne ustanovenia II. hlavy Daňového poriadku aj na odvolanie v daňovom konaní, nakoľko ust. § 72 Daňového poriadku a nasl. neobsahuje úpravu o spôsobe doručovania podaní, len o ich forme.

Poučenie v rozhodnutí musí obsahovať informáciu o mieste, lehote a forme podania odvolania, t. z., že pokiaľ poučenie obsahuje informáciu, že odvolanie je možné podať písomne a ústne do zápisnice, je toto poučenie v súlade s § 72 ods. 2 Daňového poriadku.

Poučenie v rozhodnutí nemusí obsahovať poučenie o spôsobe doručenia odvolania, teda že odvolanie je možné podať v listinnej podobe u správcu dane (tzv. osobne), poštou, elektronickými prostriedkami, telefaxom.

Poučenie v rozhodnutí nemusí obsahovať ani poučenie o náležitostiach odvolania.

Z ust. § 72 ods. 4 vyplýva, že odvolanie musí obsahovať náležitosti, a to náležitosti podľa § 13 Daňového poriadku a náležitosti podľa § 72 ods. 4 Daňového poriadku. Odkaz na ustanovenia o náležitostiach všeobecného podania znamená, že odvolanie musí byť podpísané osobou, ktorá ho podáva (§ 13 ods. 2), musí byť zrejmé, kto ho podáva, v akej veci, čo sa navrhuje, dôvody podania (§ 13 ods. 3), ak je doničené elektronicky, musí byť

podpísané zaručeným elektronickým podpisom alebo daňový subjekt musí mať uzatvorenú dohodu o elektronickom doručovaní (§ 13 ods. 5).

Systematickým a gramatickým výkladom možno dôjsť k záveru, že § 14 Daňového poriadku obsahuje právnu úpravu týkajúcu sa, resp. bližšie špecifikujúcu spôsob doručovania elektronickými prostriedkami. Krajský súd dáva do pozornosti, že účinnosť § 14 Daňového poriadku bola odložená v ust. § 165b Daňového poriadku od 01.01.2014, pričom daňové subjekty mali dostatočný čas sa novými povinnosťami oboznámiť a ich zavedenie bolo daňovou správou verejne prezentované.

Podľa názoru krajského súdu, poučenie v rozhodnutí nemusí obsahovať informáciu, že konkrétny daňový subjekt – účastník musí doručovať písomné podania len elektronickými prostriedkami. V čase doručenia prvostupňového rozhodnutia daňový subjekt nemusí ani mať zástupcu daňového poradcu alebo advokáta, zároveň teoreticky neplatiteľ DPH sa môže v čase od doručenia rozhodnutia stať platiteľom DP II, o čom správca dane v čase vydania rozhodnutia nemôže mať vedomosť.

Podľa názoru krajského súdu odporca postupoval správne, keď vyhodnotil písomné odvolanie advokáta daňového subjektu zo dňa 13.10.2014, doručené odporcovi dňa 14.10.2014 v listinnej podobe poštou, listom č. 9500304/5/4666101/2014 zo dňa 14.05.2014 ako právne neúčinné, t.j. akoby nebolo vôbec podané.

Odporca by mal postupom podľa § 72 ods. 5 Daňového poriadku v spojení s § 13 ods. 8 Daňového poriadku vyzvať daňový subjekt prostredníctvom právneho zástupcu v lehote nie kratšej ako 15 dní, na odstránenie nedostatkov odvolania, keby neobsahovalo náležitosti, teda ak by bolo účinne podané, avšak malo nedostatky.

V okolnostiach predmetnej veci nemal súd za preukázané, že by daňový subjekt podal odvolanie včas elektronicky so zaručeným elektronickým podpisom, teda účinne. Súd sa stotožnil aj s argumentáciou odporcu, že odvolanie je samostatným podaním, a preto ho daňový subjekt nemôže doručovať ako prílohu podania.

Záverom krajský súd konštatuje, že podania v písomnej forme doručené v listinnej podobe po 01.01.2014 osobou, ktorá je povinná doručovať podania správcovi dane elektronicky, nie sú podané v súlade s Daňovým poriadkom a takéto podania nezakladajú právne účinky. Povinnosť taxatívne uvedených osôb doručovať podania elektronickými

prostriedkami sa vzťahuje na všetky podania, teda aj na odvolania. Odporca nebol v konaní nečinný a postupoval správne, keď sa právne neúčinným odvolaním nezoberal a procesne ho neprejedal, resp. neodstúpil odvolaciemu orgánu, a preto krajský súd návrh proti nečinnosti odporcu ako nedôvodný zamietol.»

Ústavný súd po oboznámení sa s napadnutým uznesením krajského súdu dospel k záveru, že sťažnostná argumentácia sťažovateľky nie je spôsobilá spochybniť ústavnú udržateľnosť záverov krajského súdu. Ústavný súd konštatuje, že krajský súd sa relevantne vysporiadal so všetkými skutočnosťami rozhodnými v danej veci a svoje závery dostatočne odôvodnil, tak ako sú tieto citované. Ústavný súd preto nezistil, že by krajským súdom aplikovaný postup pri hodnotení dôvodnosti návrhu, a teda sťažovateľkou namietanej nečinnosti daňového úradu (osobitne s ohľadom na posúdenie právnych účinkov podania – odvolania, ktoré nebolo podané zákonom predpísaným spôsobom, t. j. elektronickými prostriedkami) a pri ustálení právnych záverov mohol zakladať dôvod na zásah ústavného súdu do namietaného uznesenia v súlade s jeho právomocami ustanovenými v čl. 127 ods. 2 ústavy.

Skutočnosť, že sťažovateľka sa s názorom krajského súdu nestotožňuje, nepostačuje na prijatie záveru o zjavnej neodôvodnenosti alebo arbitrárnosti napadnutého rozhodnutia. Aj stabilná rozhodovacia činnosť ústavného súdu (II. ÚS 4/94, II. ÚS 3/97) rešpektuje názor, podľa ktorého nemožno právo na súdnu ochranu stotožňovať s procesným úspechom, z čoho vyplýva, že všeobecný súd nemusí rozhodovať v súlade so skutkovým a právnym názorom účastníkov konania vrátane ich dôvodov a námietok.

Keďže ústavný súd nezistil možnosť porušenia sťažovateľkou označených práv, odmietol jej sťažnosť v tejto časti podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde z dôvodu jej zjavnej neopodstatnenosti.

Sťažovateľka v petite svojej sťažnosti namietala porušenie čl. 2 ods. 2 ústavy, k čomu ústavný súd konštatuje, že v označenom článku ústavy sú zakotvené základné princípy a postuláty Slovenskej republiky, avšak nepredstavujú konkrétne základné práva alebo slobody, ktorých ochrany by sa sťažovateľka mohla pred ústavným súdom v konaní podľa čl. 127 ústavy domáhať.

Vzhľadom na odmietnutie sťažnosti sťažovateľky v celom rozsahu sa ústavný súd ďalšími nárokmi sťažovateľky uvedenými v sťažnosti nezaoberal.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 18. novembra 2015